

FORBI OG GJENNOM IMPROVISASJON MED UNGDOM

VÅREN 2021

Høyskolen Kristiania Institutt Norges Dansehøyskole

Kull28 Semester 6, 2021

Denne Bachelor oppgaven er gjennomført som en del av utdanningen ved Høyskolen Kristiania. Høyskolen er ikke ansvarlig for oppgavens metoder, resultater, konklusjoner eller anbefalinger.

Sammendrag

I denne bachelor oppgaven undersøker jeg hva slags tiltak jeg som pedagog tok for å forbedre improvisasjons undervisningen min i dans. Høsten 2020 underviste jeg i Contemporary, aldersgruppen min var 13-16 år. Jeg fant det utfordrende å undervise ettersom mange av elevene ikke hadde en positiv innstilling til improvisasjon. Jeg tar fram at problemene som elevene hadde med improvisasjon var tett knyttet opp mot de fysiske, psykiske og sosiale læreforutsetningene til aldergruppen.

Opgaven er skrevet i aksjonsforskningsform. Jeg tar for meg tre aksjoner som jeg tok i undervisningen, og går gjennom planlegging, gjennomføring før jeg til slutt diskuterer resultatet. I oppgaven bruker jeg mye empiri fra min egen logg og samtaler jeg hadde med elevene. I tillegg supplerer jeg med, og setter diskusjonene opp mot relevant fag teori. Alle aksjonene og teoriene tar utgangspunkt i problemstillingen: *Hva slags tiltak vil ha en positiv virkning i undervisning av improvisasjon med ungdom?*

Aksjon 1 går ut på å sikre et trygt læringsmiljø. Her la jeg til tillitsøvelser og endret/konkretiserte nye improvisasjons øvelser i undervisningen. Dette gjorde jeg for at elevene skulle finne en trygghet i hverandre, og en trygghet i hva de skulle gjøre i improvisasjonen. Aksjon 2 går ut på å utvide elevenes kunnskap om improvisasjon. Her igangsatte jeg samtaler om improvisasjons historie, og gav dem tips til inspirasjon via sosiale medier. Grunnlaget for aksjon 2 var å prøve å motivere elevene ved å gi dem mere kunnskap om faget. Aksjon 3 er en reaksjon på de to tidligere. Her videreutvikler jeg øvelser, og lager to forskjellige improvisasjons sesjoner, med to forskjellige konsepter. Jeg gjorde dette for å utvide ungdommens syn på hva improvisasjon kan være. Framdrift er viktig for elevene!

Alle tre aksjonene diskuteres og vurderes. Jeg har hatt min erfaring med disse aksjonene, og hva som funket med min gruppe, og kan kun trekke beslutninger ut ifra det. Avslutningsvis konkluderer jeg med viktigheten, ikke av selve aksjonene, men av begrunnelsen for dem. Viktigheten i at elevene finner trygghet i hverandre og i oppgavene. Viktigheten i å finne en måte å skape motivasjon og interesse, og viktigheten av å utvikle og utvide elevenes oppfatning av faget. Gjennom min praksis fant jeg ut at dette var tre viktige fokuspunkt, som kan løses på mange ulike måter. Den beste løsningen er den som er tilrettelagt for den spesifikke elevgruppen.

Innhold

Forbi og Gjennom Improvisasjon med Ungdom	3
1. INNLEDNING	3
1.1 Valg av tema	3
1.2 Elevgruppen	3
1.3 Teksten	4
2. Valg av litteratur	4
3. Aksjoner underveis	5
3.1 Å skape en trygghet i gruppen	5
3.2 Fordype og forstå	7
3.3 Utvikle	9
4 DISKUSJON	11
5 Avslutning	13

Forbi og Gjennom Improvisasjon med Ungdom

1. INNLEDNING

1.1 Valg av tema

Hvordan underviser man improvisasjon til ungdom? Dette var et spørsmål som kom opp tidlig i min praksis i Samtidsdans didaktikk. Høsten 2020 satt jeg i gang med praksis ved Høyskolen Kristiania Institutt Norges Dansehøyskole. Dette gjorde jeg ved Spotlight dansestudio i Sandefjord. Her skulle jeg undervise et semester i Contemporary, med ungdom i 13- 16 års alderen. Contemporary undervisning kan være så mangt. Undervisningen baserer seg på den moderne dansetradisjonen, men blir i stor grad definert av den enkelte pedagog. Hovedmålet mitt for elevene, var at de skulle øve seg på å kunne tilpasse satt materialet til egen kropp. En av inngangene jeg brukte for å nå dette målet var improvisasjon. Jeg tenkte at improvisasjons arbeid har mange aspekter som passer til somatisk arbeid, og ville gi elevene et verktøy til å utforske.

Improvisasjon i dans har alltid hvert til stede, fra tidlig ritual danser til klubbansen i dag. Morgenroth (1987) beskriver improvisasjons dans som usatte bevegelser som skjer i øyeblikket. Hun forklarer at det foregår i scenerommet, i det sosiale og i undervisning. Når jeg i oppgaven snakker om improvisasjon er det i form av dans. Målet mitt med å bruke improvisasjon i denne klassen var at elevene skulle utforske egne kroppslige og bevegelses muligheter, samt bli kjent med improvisasjons faget. Jeg oppdaget etter hvert som jeg jobbet med improvisasjon i aldersgruppen 13-16 år utfordringer jeg forventet, men også utfordringer jeg ikke så komme. *Hva slags tiltak vil ha en positiv virkning i undervisning av improvisasjon med ungdom?*

1.2 Elevgruppen

Det jeg ville utforske var hvordan man underviser improvisasjon til ungdom. Et hinder for mange av elevene var frykten for å dumme seg ut, og en manglende interesse for faget. Så hvordan jobber man med å ufarliggjøre improvisasjon hos ungdom, og hvordan utvikler man en interesse? Problemstillingen ble i stor grad formet av elevenes læreforutsetninger. Fysiske, psykiske, kognitive og sosiale læreforutsetninger hos denne gruppen har preget undervisningen gjennom semestret. Glad (2002) forklarer ungdomsgruppen som de som trenger mest bekreftelse og trygghet. Elevgruppen min var i fysisk god form, men de fysiske forandringene er store i denne aldersgruppen. Hormonforandringer er tydelige, og de fysiske endringene skaper en kleinhet hos mange av elevene. Dette skinner gjennom i

improvisasjonen. De psykiske og kognitive forandringene var også tydelige i arbeidet. Evnen til refleksjon og dybdekunnskap er i utvikling, og har hvert et fortrinn når jeg har jobbet med denne gruppen. Men sammen med denne utviklingen kommer også bevisstheten, og usikkerheten som er vanlig i denne alderen. Mange av de fysiske og psykiske utfordringene blir forsterket av de sosiale forutsetningene som også er i endring hos denne gruppen. I ungdomsalderen er det sosiale spesielt viktig for elevene. Samtidig som man prøver å forme en egen identitet, søker man bekreftelse og tilhørighet i gruppen. Det er altså mange av de allerede satte forutsetningene som ikke går hånd i hånd med improvisasjon. Improvisasjon krever at deltageren er både trygg på seg selv, og gruppen. I min gruppe var det svært få av elevene som hadde gjort improvisasjons arbeid før. Jeg opplevde at det var mye usikkerhet.

1.3 Teksten

`` I fagdidaktikk integreres fagkunnskap, generell didaktikk og elevkunnskap ... Forskning og teoriutvikling er prioriterte områder i denne sammenheng `` (Lyngsnes og Rismark 2017, 33)`` Praksisen min og aksjonene mine er basert på den fagkunnskapen jeg har fått gjennom utdanning på bachelornivå, relevante fagbøker og mine egne opplevelser. Dette burde bli tatt inn i betraktning, når man leser oppgaven. Jeg skriver dette i etterkant av min praksis. For å forbedre min praksis og jobbe forbi de mange hindrene jeg opplevde med improvisasjon og ungdom, satte jeg i gang en rekke tiltak. Tre aksjoner står spesielt ut som de som skapte mest forandring i gruppen, og var relevant til faget. Oppgaven skrives i aksjons- forsknings form. Selv om praksisen min ikke kan defineres som aksjon forskning, mener jeg at det var mest hensiktsmessig å skrive på denne måten. Ettersom jeg i ettertid ser at jeg har tatt konkrete aksjoner linket til problemstillingen som kan diskuteres, og føre til en konklusjon. I teksten går jeg gjennom de tre aksjonene hver for seg, skriver om planlegging, gjennom føring og diskuterer utfallet av aksjonen.

2. Valg av litteratur

Mye av empirien i denne oppgaven er hentet fra egen logg, og samtaler jeg har hatt med elever underveis i praksisen. Dette er fordi jeg syntes det har vært mest relevant i forhold oppgaven. I tillegg har jeg sett til lærebøker om dans, improvisasjon og sosial psykologi. ``Dans på timeplanen`` av Glad Løvseth og `` Knowing Dance `` av Marion Gough har jeg brukt for å se etter teori som støtter opp om aksjoner man tar i danseundervisningen som skaper en bedre undervisnings situasjon for elevene. ``Dance improvisation`` har oppgaver og leker linket til improvisasjon som jeg har brukt som en type oppskrift bok i henhold til undervisningen. `` Developmental Social Psychology `` av Kevin Durkin er hovedboken jeg

har brukt for å støtte opp om teorier jeg har hatt om elevene. Jeg har gjort dette fordi jeg tror at psykologi, læring og dans er tett knyttet til hverandre. Olav Dalland sin ``Metode og oppgave skriving`` bruker jeg som et grunnlag for å finne metoder jeg har brukt for å undersøke aksjonene mine.

3. Aksjoner underveis

De to første aksjonene handler om å overkomme de første hindrene jeg så. Som var frykten for improvisasjon, og liten interesse hos elevene. Den tredje aksjonen er en reaksjon på utfallet av de to første. I aksjon nummer tre utforsker jeg videre hvilke aspekter ved improvisasjon som kan være interessante for ungdom. De tre aksjonene går på samme problemstillingen: *Hva slags tiltak vil ha en positiv virkning i undervisning av improvisasjon med ungdom?*

3.1 Å skape en trygghet i gruppen

Planlegging

En hypotese jeg hadde var at elevene ville ha psykiske sperrer i forhold til improvisasjon på grunn av usikkerhet. Dette er tett knyttet opp til elevforutsetningene som nevnt tidligere. Dette viste seg å stemme, og var merkbart de første gangene vi holdt på med improvisasjon. Jeg valgte å bruke tid de første gangene på å observere elevene. Deretter hadde jeg samtaler med elevene for å bekrefte, eller avkrefte hva jeg observerte. ``Observasjon gir oss muligheten til å se med egne øyne hvordan mennesker handler og samhandler, og hvordan de forholder seg til sitt fysiske miljø.`` (Dalland 2017, 97.) Ved å observere elevene kunne jeg se etter de fysiske tegnene på usikkerhet, finne ut i hvilken grad eleven hadde dette, og hvor mange av elevene i gruppen det gjaldt. ``Intervjuet skal ikke fortelle oss noe om det enkelte. Den skal helst si noe utover den intervjuede personen`` (Dalland 2017, 64) Jeg velger å kalle samtalen jeg hadde med elevene for et slags intervju. I denne settingen, med en nokså moden ungdomsgruppe syntes jeg det var fint å kombinere observasjon og intervju for å få et bredere perspektiv.

Trygghet som gruppe og individ er viktig for elevenes læringsmiljø og det faglige utbytte. Det ukjente og usikre skaper ofte frykt. Jeg har selv kjent på ubehaget i improvisasjon. Gjør jeg det riktig? Ser de andre på meg? Den første aksjonen jeg valgte er todelt og handler om, 1- å ha øvelser som skaper trygghet hos hverandre i gruppen, og 2 skape improvisasjons øvelser som elevene ville følte seg trygge i. For å varme opp planla jeg øvelser som gikk på å skape

tillit til medelevene dine. Deretter i improvisasjonen kom konkrete oppgaver med strenge rammer. Målet med aksjonen var å skape trygghet.

Gjennomføring

Elevene improviserte samtidig, og fikk akkurat samme oppgave. Vi stod i en sirkel så ingen ble mer synlig enn andre. Dette var for å skape en trygghet og en sikkerhet rundt at alle var i samme båt, og at improvisasjon var noe vi gjorde sammen som en gruppe. Jeg observerte at elevene ikke hadde den samme sikkerheten i kroppen som de hadde i resten av klassen som ikke omhandler improvisasjon. De hadde ikke den samme energien, innlevelse i bevegelser og fokus. En av elevene sa i samtale ``jeg føler at det jeg gjør ser dumt ut, og at jeg gjør ting feil`` (elev 14 år)

Neste økt startet vi med tillitsøvelser. På grunn av Covid-19 restriksjoner, var det en del øvelser vi måtte utelukke. Men en av øvelsene gikk ut på at en elev (1) førte en annen elev (2) rundt i rommet med stemmen sin. Elev 2 fikk ikke lov til å se. Dette var for å bygge tillit hos hverandre som jeg håpet skulle hjelpe for frykten av å se ``dum`` ut foran medelever. Deretter jobbet vi med en konkret improvisasjonsoppgave der elevene kun fikk lov til å gå, stå(posere) eller løpe i et mønster. Oppgaven var smal og limiterende, men skulle hjelpe elevene å konkretisere og mestre improvisasjon.

Jeg observerte en stor endring i det fysiske kroppsspråket hos elevene. Holdningen var stoltere, og blikket var mer fokusert og rettet. For meg som pedagog følte undervisningen bedre fordi jeg følte at elevene fikk større utbytte av informasjonen jeg gav dem. I samtale med eleven etter aksjonen opplevde jeg at flere kastet seg på diskusjonen, og kunne sette ord på hva de hadde opplevd i improvisasjonen. `` Jeg fant på mange rare mønstre uten å tenke, og tror det så kult ut ovenfra med alle sammen samtidig. `` (jente 15)

Vurdering

`` Many researchers have found that peers and peer-oriented activities do become more important to the individual during adolescence ...Particularly prominent among the social processes entailed is that of identification with a peer group`` (Durkan 1999, 525)

Jeg kunne se at å konkretisere improvisasjonsoppgavene var hensiktsmessige for elevene. Elevene var mer komfortable, og tok til seg mer informasjon siden de følte mestring. Jeg kan

tydelig se at tiltaket har hjulpet. At å jobbe med konkrete rammer og et fellesskapsrom i improvisasjons er et viktig tiltak når man når man jobber med en nybegynnergruppe. Man glemmer fort når man har blitt komfortabel selv med improvisasjon hvor lenge man har jobbet for kunne improvisere uten hindringen av usikkerhet. Gruppen spiller en stor rolle i hvor sikker du føler deg. Når elevene gjorde tillitsøvelse så jeg at de lo sammen og greide å stole på hverandre. Dette hadde en effekt på improvisasjonen.

`` The teacher will need quickly too asses the mood of the group, the condition of the workplace, and respond appropriately `` (Gough 1999, 51) Før aksjon en viste elevene noe fysiske tegn på tilbaketrukkethet, og i samtale med elevene uttrykte 8 av 12 elever at de assosierte improvisasjonen med en eller annen form for ubehag. Etter aksjon en så jeg betydelig endring i kroppsspråket hos elevene. De var mer konkrete i bevegelsene, turte å gjøre de større og var mer fokuserte. Det var bare 3 av de 12 elevene som fortsatt assosierte improvisasjon med ubehag. Trygge rammer skaper et godt miljø og motivasjon for mange. Hva er motivasjonen til disse ungdommene. Hvordan kan man bruke motivasjonen ungdommen har som et hjelpemiddel i improvisasjonsundervisning? Dette ville jeg undersøke videre.

3.2 Fordype og forstå

Planlegging

`` The development of interpretive and discriminative skills, together with the specialist knowledge is important in respect of works of art and forms of expression. `` (E. W Witling 1999, 91) Miljøet for improvisasjon på danseskoler i Norge har ikke helt tatt feste. Dette var noe jeg snakket om med veileder under praksisen. Hva det kommer av er jeg usikker på. Er det kompetanse hos lærerne ute i skolene? Er det faget? Er det interesse? Det siste spørsmålet var et jeg måtte ta tak i min praksis. For hvis ikke det er en egen interesse for improvisasjon hos elevene, fryktet jeg at arbeidet i timen eville være svært lite hensiktsmessig, og være et hinder istedenfor et virkemiddel. Jeg strevde med å finne konkrete tiltak som skulle være effektive i å skape interesse.

Kurset jeg underviste varte kun 13 ganger, og var ikke et rent improvisasjonskurs. Det var mange andre elementer som også skulle presses inn i timen. Jeg begynte å reflektere over motivasjonen til disse ungdommene. Ved å observere elevene gjennom hele timen, ikke bare i improvisasjonsdelen, håpte jeg å finne ut hva som motiverte elevene, hva syntes de er gøy, og hvorfor? Opplevelsen min var at elevene hadde en ekstra driv når vi hold på med koreografi,

eller som mange av elevene sier `` dansen. `` Dansen i timen er kanskje noe av det mest gjenkjennbare i en klasse for mange. Helt fra man er ung i danseklasser er dette en sentral del av undervisningen, og det er koreografi som ofte blir vist fram. Min teori var at dette var noe de kunne, og følte at de mestret. Dette var noe de forstod, og noe følte seg gode på. Derfor likte elevene denne delen av klassen godt.

Jeg ønsket derfor å teste ut hvordan elevene ville respondere til improvisasjon hvis de hadde mer kunnskap og forståelse for improvisasjons faget. Jeg ønsket å prate med elevene om hvorfor improvisasjon er viktig, hvordan det oppstod, hva man kan få ut av det som danser. Ikke minst overføringsverdien det kan ha til satt kommersiell dans, siden mange av elevene var tiltrukket av det. Gjennom samtaler og intervjuer med elevene skulle de få mer kunnskap om faget. Ville dette gjøre at elevene fikk en større interesse for improvisasjon?

Gjennomføring

`` Utgangspunktet for intervjuet er at *den viktige andre* vet noe som vi ikke vet. Spørsmålene må formes slik at vi får tak i denne informasjonen. Her har studenter en fordel, for det forventes at studenter har spørsmål å stille, de skal jo lære `` (Dalland 2017, 83) Samtalene og intervjuene jeg hadde var alltid korte minimum 10 min, i tillegg til små drypp inn i øvelsene. Jeg snakket om improvisasjons, og blandet mine erfaringer med historie. Jeg prøvde å inkludere elevene i samtalene. Hva tenker dere? Hva syntes dere? Det var viktig for meg å vise at jeg genuint var interessert i hva de tenkte, og at de følte seg hørt. Første samtale gikk litt trått, og jeg følte at jeg måtte jobbe ganske hardt for å få elevene med. Noe som kanskje ikke er så rart. Det kan føles irrelevant med `` tørre fagsamtaler`` ungdomsalderen.

Når elevene etter hvert kunne dra tråer mellom teori og praksis ble det enklere for dem å finne interesse i fagstoffet. Etter vi hadde hatt et par samtaler så jeg en betydelig endring hos flere elever. Jeg prøvde å finne god informasjon på de sosiale nettverks kanalene ungdommene allerede var aktive på. Instagram og Youtube var spesielt nyttige. Jeg kunne sende linker og videoer som de kunne se på. Dette var frivillig, men informasjonen var lett tilgjengelig for dem. Flere av elevene kom bort til meg i starten av timen å fortalte om videoer de hadde sett. De kom med reflekterte kommentarer om hvordan historie og dagens dans hadde en sammenkobling, og hvordan teori kan hjelpe i å maksimere utbytte av øvelsen. I tillegg begynte flere å kunne sette ord på sine følelser om improvisasjon. `` Jeg begynte å følge flere som drev med improvisasjon på Instagram. Jeg syntes mange hadde sykt kule bevegelser som jeg har lyst til å lære meg. Det så ut som satt dans `` (Elev 13)

Vurdering og diskusjon

`` Motivation, the key motivational processes, according to Bandura are reinforcement which may be direct external, vicarious reinforcement, or self-reinforcement`` (Durkin 1995, 24)

Motivasjon både indre og ytre er viktig for læring. Interesse og motivasjon henger tett sammen. Kunnskap og fordypning er et trinn for å skape interesse hos elevene. Tiltaket viste i seg å være effektivt, og jeg tror det kan være et viktig steg å ta med disse eldre nybegynnergruppene. Ulempen kan være at det tar tid og elevene må være villig til å bruke tid på teori, som kan slå ut feil hos noen for eksempel yngre grupper.

Jeg baserer min konklusjon for at aksjonen funket i samtalene jeg hadde med elevene som utviklet seg i en positiv retning. I tillegg observasjoner jeg gjorde hos elevene under improvisasjon, der jeg kunne se en tydeligere indre fokus hos elevene som resulterte i at vi kunne holde lengre strekk med improvisasjon. Jeg har snakket tidligere om at mestring og motivasjon henger sammen. Improvisasjon kan man som dans aldri hundre prosent mestre. Man ``klarer`` en oppgave og beveger seg videre til neste. Min neste oppgave da ville bli å utvikle elevenes evne i improvisasjon. Ettersom dette var min første opplevelse i å undervise improvisasjon til denne gruppen, ønsket jeg å se i hvilken retning man kunne dra de. Nå som elevene var tryggere og hadde mere interesse. Hvordan kunne jeg da utvikle undervisningen et steg videre ?

3.3 Utvikle

Planlegging

`` En modell bør også være fleksible slik at den kan oppdateres ut fra nye forskningsresultater og ny innsikt som vinnes på området`` (Lyngsnes og Rismark 2017, 83) Litt over halvveis i semesteret begynte jeg å lure på hvor jeg skulle med improvisasjonen. Elevene var på vei over den første sperren de originalt hadde. Frykten og usikkerheten hos elevene i improvisasjon var ikke lenger et stort hinder, og tok ikke lenger mye av min oppmerksomhet heller. Når jeg startet dette kurset var det vanskelig å legge langsiktige mål med improvisasjonen, ettersom jeg så at hinderet blokket mange av utsiktene for hva man kan gjøre med improvisasjon. Jeg bestemte meg får at jeg skulle legge til et mål til. Jeg begynte å lese bøker om improvisasjon og pedagogisk arbeid med ungdom for å få inspirasjon.

Hensikten med improvisasjon har stor variasjon. Jeg ønsket å vise hvor mye forskjellig som fantes der ute, for å se om jeg kunne treffe enda flere av elevene. Hva slags oppgaver i improvisasjon kunne jeg gi denne gruppen for å vise litt av variasjonen som finnes? For å gjøre det veldig enkelt for meg selv, konkretiserte jeg det til å omhandle- 1. Å improvisere for et publikum: komponere, her er fokus rettet mot hvordan publikum ser improvisasjonen. 2. Å improvisere for deg selv: utforske nye bevegelser og eget bevegelsespråk. Jeg ville teste ut hvordan disse to formene for improvisasjon fungerte for ungdommen? Jeg ønsket nå at elevene skulle ha et større repertoar av improvisasjons verktøy, slik at elevene etter endt praksis ville ha mulighet til å oppsøke improvisasjon på egenhånd hvis de ønsket det. Jeg begynte å søke opp å finne en oversikt over øvelser som var interessante for gruppen i bøker om improvisasjon, samt samtaler med veileder. Reeve(2011) nevner viktigheten av å lære intensjonene av improvisasjonsøvelsene, spesielt hos nybegynner elever. Jeg bestemte meg for å lage to forskjellige sesjoner med de ulike temaene som er nevnt ovenfor.

Gjennomføring

Jeg fordelte de to sesjonene over fire ganger, dermed fikk vi testet et begge sesjonene to ganger. Hver sesjon varte 20 minutter etterfulgt av 5-10 minutter hvor elevene fikk et spørreskjema. `` Survey betyr overblikk, og hensikten med slike undersøkelser kan være å få et overblikk ... i en befolkningsgruppe `` (Dalland 2017, 124) Jeg valgte å ha det samme spørre skjemaet de to gangene for å sammenligne. Det inneholdt 3 åpne spørsmål hvor elevene kunne velge å svare så mye, eller lite som de ville. 1. Hva jobbet du med denne timen? 2. Var det noe som var utfordrende? 3. Var det noe du syntts var gøy? Hensikten var å få en liten oversikt, både over hva ungdommene tenkte om de spesifikke øvelsene, men også se hvordan dette kurset har hatt effekt

I første sesjon jobbet elevene med lukkede øyne mens jeg ga instruksjoner og veiledning. Vi arbeidet med veldig konkrete bilder som kurver i kroppen og rette linjer. Dette var ettersom jeg viste at elevgruppen syntts dette var mer behagelig en abstrakte bilder. I andre sesjon jobbet elevene over gulvet. Først med store bevegelser, så med små, deretter blandet. Fokuset her var ikke på bevegelsene selv, men å komponere slik at det ble `` spennende `` for et eventuelt publikum å se på.

Vurdering og diskusjon

`` Several analyses have been conducted, and they support the claim that social cognitive processes reflect the sociocultural context`` (Durkin 1995, 345) Det tilsier at vi i den vestlige delen av verdenssamfunnet er sterkt preget av ytre motivasjoner, og mange teorier forteller at ungdom i denne alderen vil ha en sterkt behov for å passe inn. Derfor var jeg ganske overbevist at ungdommen ville i større grad føle seg komfortable med å jobbe med improvisasjon i form av komposisjon, siden dette i stor grad drives av estetikk og blir regnet som mer `` kult`` av flertallet i denne alderen. Improvisasjon hvor fokuset er på å utforske egne mer abstrakte bevegelser, kan fort hente ut denne usikkerheten som ble nevnt i kapittel 3.1. Konklusjonene jeg baserer meg på videre er tatt fra spørreundersøkelsen etter improvisasjonen. Jeg syntts mange av svarene som kom ut av spørreundersøkelsen, gav et godt innblikk i ungdommenes tanker mens de improviserte, og en pekepinn for hva som kan funke for dem i improvisasjon. Etter sesjonen var det blandete responser fra elevene.

Sesjon 1 `` Jeg syntts det var litt rart og gøy, følte at jeg ikke fikk det helt til. Jeg følte fortsatt at noen så på meg. Det var utfordrende. `` (elev 14 år) `` Det var gøy og jeg likte å bevege meg med lukkede øyne, jeg lurer på hva jeg gjorde. Det hadde vært kult å filme en gang `` (elev 14 år)

Sesjon 2 `` Jeg jobbet med å blande store og små bevegelser slik at det ble mer dynamisk. Jeg skjønner hvorfor man gjør forskjellig. Når jeg så på de andre var det spennende når de hadde store forskjeller i størrelsen av bevegelsene. `` (elev 16) `` Det var gøy, men litt skummelt at alle så på, men mindre skummelt enn de første gangene vi improviserte. `` (elev 15)

Å gjennomføre og lære elevene at det finnes forskjellige hensikter med improvisasjon virker å ha en positiv effekt på elevene. Noen syntts fortsatt at det var litt skummelt. Da ser jeg i ettertid at man kunne ha gått tilbake og dratt inn aksjon 1 inn i undervisningen igjen. For elevene å se at det finnes ulike intensjoner med improvisasjon mener jeg var godt for dem, og økte interessen hos samtlige.

4 DISKUSJON

``I fortolkningen er det vårt ansvar å fortelle hva vi mener er viktig. Ved å skille mellom analysen og tolkningen gjør vi det mulig for leseren å trekke sine egne beslutninger. `` (Dalland 2017, 108)

Resultatet av disse aksjonene viser ingen rett linje. Etter å ha gjennomført praksisen med ungdom i Samtidsdans, har jeg ikke en fasit svar på hvordan man på best mulig måte jobber

improvisasjon med denne elevgruppen. Det jeg sitter igjen med er resultatet av tre aksjoner gjennom et semester som jeg mener kan fortelle oss noe om hvordan veien kan se ut og bygges videre på. Aksjon 1 handlet om å skape trygghet i gruppen, som er vitalt for å kunne jobbe kreativt. Ved å ha en tillitsøvelse før man starter med improvisasjon kan man skape en ro hos elevene rundt hverandre. I ettertid tror jeg at min gruppe kunne trengt mer av dette for å kunne slippe enda mere løs. Flere øvelser som kan skape trygghet som bli kjent øvelser, eller tillitsøvelser med fysisk kontakt kunne gi fordeler for improvisasjons undervisning videre. Gjennom alle tre aksjonene så jeg at trygghet og et godt læringsmiljø var alfa og omega. Å skape trygghet kan og burde bli gjort gjennom flere kanaler.

Å skape interesse og motivasjon hos andre enn deg selv er vanskelig. Dette var målet i aksjon 2. Jeg kunne ikke nok om individene i gruppen til å vite før aksjon to var gjennomført om jeg hadde truffet gjennom. Ved å se på egen erfaring, elevforutsetningene og det sosiale nettverket i dag, gav det en pekepinn på hvordan man burde formidle faget improvisasjon på en måte som treffer gruppen. Jeg tenker vi burde ta med oss videre hvilken positiv kraft sosiale medier kan ha for å utvide synet til oss alle på hva improvisasjon kan være. Ved å gi litt veiledning og stikk ord fant jeg at elevene selv kunne oppleve en ny verden av improvisasjon. De fant ut hva de syntes var spennende selv, på en måte jeg tror jeg ikke kunne gjort i en undervisningssetting. Dette kan brukes som et godt virkemiddel til å skape motivasjon for faget, spesielt da hos ungdom som allerede bruker mye tid på sosiale medier

I aksjon 3 var hensikten for elevgruppen å utforske ulike aspekter ved improvisasjon. Det ble fokusert på to ulike måter å improvisere på. For et publikum, og for seg selv. Elevene viste noe ulik interesse for de to sesjonene. Teori: Hva slags improvisasjon man liker best kan knyttes til personlighets trekk og miljøet for dans man har opplevd. Hensikten hadde nok vært større hvis kurset hadde basert seg kun på improvisasjon, og hadde hatt en større kontinuitet og periode. Resultatet hadde kanskje endret seg hvis elevene fikk opplevd de to typene å improvisere på, på ulike måter. Noe jeg har sett gjennom denne praksis perioden er at elevene responderer som oftest positiv på det de kan og forstår godt ettersom dette føles trygt. Resultatet viser likevel til ungdommenes fremgang i improvisasjon. Både som individer og som gruppe, på et fysisk og intellektuelt nivå. Alle elever er ulike og vil like ulike improvisasjoner, derfor mener jeg at en aksjon som viser bredden av faget er positivt for undervisningen.

5 Avslutning

``Men hva slags kriterier brukes ved vurdering? Når kan man si at noe er bra eller ikke?

Vurdering henger sammen med ordet verdi. I det ligger at det finns normer for hva som er bra, at det finnes en målestokk eller noen kriterier å vurdere ut ifra `` (Lyngsnes og Rismark 2017, 127)

Jeg føler med sikkerhet etter endt praksis at potensialet for improvisasjon med ungdom hos norske danseskoler er stort, og at vi i fremtiden med mere informasjon og større kompetanse blant pedagoger kan utvikle et godt improvisasjons miljø. Gode dansepedagoger gjør stadig og konstant underveis vurderinger og aksjoner for å forbedre undervisningen i et semester. Vurdering av aksjonene som ble gjort her ,blir gjennom mine øyne som pedagog og elevenes tilbakemeldinger.

Aksjonene ser ut til å ha hatt en positiv effekt på elevenes utvikling innenfor improvisasjon. De kunne nok ha blitt gjort på mere effektive måter, og mere gjennomgående gjennom semesteret. Da ville effekten ha hvert større. Likevel setter jeg som pedagog høyt at flere av studentene nå etter endt praksis har positive assosiasjoner med improvisasjon enn før begynt praksis. Derfor er dette arbeidet som gjøres pedagogisk i vår tid så utrolig viktig. Veien videre blir for flere å utforske muligheten til å dra kreativ dans inn i kvelds skoler slik at vi får et større miljø også blant pedagoger her. Dermed blir det enklere å kunne dele erfaring og finne gode og nye måter å nå ungdommen på. Med den erfaringen jeg har fått gjennom praksisen og aksjonene gleder jeg meg til å fortsette å bygge på kompetansen og utforske improvisasjon.

For meg ble det viktig at elevene fant trygghet i hverandre og i oppgavene. Viktig å finne en måte å skape motivasjon og interesse, og viktig å utvikle og utvide elevenes oppfatning av faget. Gjennom min praksis fant jeg ut at dette var tre viktige fokuspunkt, som kan løses på mange ulike måter. Den beste løsningen, er når løsningen er spesifikk for elevgruppen.

Litteraturliste

Glad, Åse Løvseth. 2002 `` Dans på timeplanen `` Tell Forlag

Dalland, Olav. 2017 `` Metode og Oppgaveskriving `` Gyldendal Akademiske

Durkin, Kevin. 1995 `` Developmental social psychology `` Blackwell Publishers LTD

Gough, Marion. 1999 `` Knowing Dance `` Dance Books Ltd

Lyngsnes og Rismark. 2017 `` Didaktisk arbeid `` Gyldendal forlag AS

Morgenroth Joyce. 1987 `` Dance Improvisations `` University of Pittsburgh Press

Reeve Justine. 2011 `` Dance improvisations, warm-ups, Games and Choreographic Tasks``
Versa Press

R. Carlton Nicholas. `` Fear of the Unknown: One Fear to Rule them All, om psykologisk
standpunkt til frykt``. Hentet 16.12.2020 fra

<https://www.researchgate.net/publication/299494796>